

AVANDUSE VALLA KAJA

NR.5 (29)

MAI

1998

*Mis sündis
Kärus?*

15.mail sai Kärus tõeks ammune unistus – rahva ees astus taas üles oma küla teater. Seda eldkõige tänu lavastaja Heino Kulverele, kellel on soov teha midagi oma koduküla heaks. Ja see tal õnnestus!

Ajalugu kordub, sest samamoodi aitas 1928.-1938.a. Käru teatritrupis kaasa loodukandimehest näitleja Hugo Laur. Ilusaks teeb loo seegi tõsiasi, et Heino Kulvere ja Hugo Laur on palju koos töötanud ja head sõbrad olnud.

Præguses näitetrupis puutusid peaaegu kõik näitlemisega esmakordselt kokku ja said väga huvitava kogemuse professionaalse lavastaja käe all.

Nõnda valmis Agapetuse farss "PATUOINAS", mis pakkus toredaid vaatepilte tervele saalitäiele rahvale ning naerutas kõiki. See esietendus oli meeldivaks üllatuseks kõigile – nii näitlejatele kui publikule. Näitlejaid üllatas üle ootuste suur rahvahulk – istekohtadestki tuli

puudus! Vaatajailt muljeid kuuldes selgus, et esitus ületas julgemadki ootused ja teatud-tuntud inimesed oskasid laval üllatada.

See on meie külas suursündmuseks. Eriti aga neile, kes ligi kümme aastat tagasi tulid selles samas Käru Rahvamajas kokku, et lavastada ja mängida "MIKUMÄRDIT". Tookord ei olnud küll ühtegi lavastajat nõu andmas, aga sellegipoolest oli etendusel menu.

Kärus on ikka teatrit tehtud ja alati on see ka õnnestunud. Kui inimesel on teatrisik sees, siis loodetavasti pole sellest ka tulevikus pääsu.

Suur tänu kõigile tegijatele ja igauhele, kes tuli esietendusele kaasa elama!

Õnnela Pärnaste

Mis saab lasteaiast?

21.mail kutsusid ettevõtlikud lapsevanemad kokku lasteaija vanemate üldkoosoleku. Põhjuseks oli teadmatus lasteaija saatuse suhtes, kuna rahva seas levib mitmesuguseid kuuldusi. Küsimustele kutsuti vastama vallavanem Jüri Aavik, volikogu esimees Jaan Kiisk ja volikogu sotsiaalkomisjoni esimees Mary Tammet. Kohale tuli 12 lapsevanemat ning muidugi ka kasvatajad. Mure lasteaija pärast oli ajendatud eelkõige sellest, et kütmine lõpetati ning kavas oli mõis maha müüa. Jüri Aaviku sõnul pole muretsemiseks siiski põhjust – lasteaiad Simunasse igal juhul jääb. Kaalumisel on kaks alternatiivi – remontida apteegihoone ja kolida lasteaiad sügisel sinna või viia lasteaiad ja raamatukogu elektrikütlele ning jätta nad mõisa müümiseni senistesse ruumidesse. Kõigil oli võimalus oma arvamust avaldada ning küsimusi esitada. Arutelu kulges põhiliselt

Sven Kesleri ja Andrus Lälle juhtimisel, kes opereerisid arvudega eelarvest ja ehitushindadega. Küsimusi esitati ka variandi kohta viia lasteaiad Laekverre. Jüri Aaviku sõnul pakkus selle võimaluse välja Laekvere vald, tõsiselt seda võimalust kaalutud ei ole, kuigi lasteaija kasvatajatele sellest räägiti. Kohati kalduti otsesest teemast kõrvale ning küsiti mõisa ja muudegi valla probleemide kohta. Oma arvamuse ütles volikogu esimees. Arutati ka valla ja lasteaija suhteid ja lasteaija staatust. Selles küsimuses püüdis selgust luua Mary Tammet. Lapsevanemad kirjutasid alla pöördumisele, mis anti üle volikogu esimehele ning mille siinkohal ka ära trükime. Pöördumine tuleb arutlusele järgmises volikogus, probleemide lahendamiseks kirjutame edaspidi.

AVALIK PÖÖRDUMINE AVANDUSE VALLA VOLIKOGU POOLE

Simunas, 21.mail 1998.a.

Meie, allakirjutanud Avanduse valla lapsevanemad, pöördume Teie kui demokraatlikult valitud valla esindusorgani liikmete poole palvega säilitada Simunas Avanduse mõisas töötav lasteaiad ja ühtlasi ajalooline Avanduse mõis hävimisest.

Meie pöördumine on ajendatud Teie poolt vastu võetud 1998.a. vallaeelarvest. Võrreldes lasteaiade planeeritud kulutusi 1998.aastaks 1997.aastaga, on kulud vähenenud 34,6 tuhat krooni. Eelarve projekti seletuskirjas on tõdetud, et 01.05.1998.a. lõpetatakse Avanduse mõisa kütmine ja kütjad koondatakse. Samas puuduvad vastu võetud eelarves katteallikad lasteaija ümberpaigutamiseks teisele pinnale.

Oleme veendunud, et lasteaiad peaks jääma Avanduse mõisa, kus ta on eksisteerinud alates 1962.aasta veebruarist.

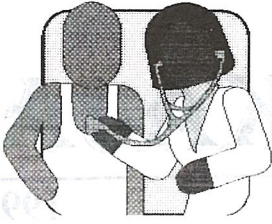
Alternatiivsed variandid lasteaija üleviimiseks osutuvad mitmeid kordi kulukamaks, kuna vastavalt EV sotsiaalministri 14.03.1996.a. määrusega nr.7 kinnitatud "Koolieelse lasteasutuse tervisekaitse normid ja eeskirja" kohaselt on uutele, remonditavatele või rekonstrueeritavatele lasteasutustele esitatud väga kõrged tervisekaitse normid. Sisuliselt tähendaks see uue lasteaija ehitamist Simunasse.

Vastavalt "Koolieelse lasteasutuse seaduse" 3.paragrahvi kohaselt: "Kohaliku omavalitsuse täitevorgan loob kõigile oma haldusterritooriumil elavatele lastele võimalused alushariduse omandamiseks".

Soovime, et Avanduse vallavalitsus ja ühtlasi vallavolikogu täidaksid eelpool toodud seaduse sätteid. Sõltub ju lastele arenguvõimaluste loomisest vallas ka Simuna põhikooli edasipüsimine.

Oleme Avanduse valla elanikena mures ka mõisa edasise saatuse pärast. Kui vastavalt valla 1998.a. eelarvele lõpetatakse mõisahoonete kütmine, siis mõjub see koos vandalismiohuga mõisahoonete hävitavalt.

Kui käesoleva ajani on suudetud mõisahoonet säilitada, siis on vastutustundetult see nüüd maha jätta. Teeme ettepaneku mõisahoonete kütmist 1998.a. sügisel jätkata ja leida selleks eelarvet muutes ka vahendid.

Veel kord perearstindusest.

1. jaanuarist alanud üleminek perearstisüsteemile tekitab üha uusi küsimusi nii patsientidele kui arstidele. 5 aastaks planeeritud perearstireform on kestnud 4 kuud. Lääne-Virumaal töötab perearstipraksise vormis 32 arsti. Igale perearstile on kiinitatud nimistu – arsti teenindada olevate isikute nimekiri, mis moodustati suures osas inimeste enda valiku alusel. See on vajalik arstiabi järjepidevuse tagamiseks ja profülaktilise töö hõlbustamiseks. Nimistu vajadus lähtub uuest esmatasandi arstiabi finantseerimise korrast – nü pearahast süsteemist. Perearst esmase nõustajana peaks aitama inimestel meditsiinisisüsteemis kõige ökonoomsemalt ja kiiremini saada lahenduse nende terviseprobleemidele, vajadusel leidma patsientidele parimad konsultandid ja kvaliteetsed uuringud.

Iga päev kerkib aga esile uusi probleeme ning küsimuste-vastuste meetod aitab kõige paremini orienteeruda uues süsteemis. Püüan vastata mõningatele sagedasematele küsimustele perearstindusega seoses.

Kas perearsti peab valima sissekirjutuse või tegeliku elukoha järgi?

Soovitav on valida arst tegeliku elukoha järgi, et kindlustatu haigekassa liikmekaart vastaks valitud perearsti asukohale.

Kas perearst osutab arstiabi ka väljaspool oma nimistut olevatele haigetele? Kelle poole pöörduda, kui arstiabi vajatakse näiteks puhkusel viibides?

Erakorralist arstiabi annavad oma pädevuse piires kõik tervishoiuasutused. Kiire arstiabi vajadusel on kõige mõistlikum pöörduda kiirabisse. Perearst ei pea vastu võtma teise nimistu patsienti, kuid see pole ka keelatud.

Kas eriarsti juurde minekuks on vaja perearsti saatekirja?

Üldjuhul on perearst otsustajaks, kas haige vajab eriarsti konsultatsiooni. Ilma perearsti suunamiseta on õigus pöörduda psühhiaatri, silma-, hamba- ja suuhaiguste- ning tuberkuloosiarsti, günekoloogi ja traumatoloogi (kirurgi) vastuvõtule. Kroonilistele haigetele võib perearst anda korduva saatekirja, millega patsient võib kindla ajavahemiku (nt aasta) jooksul külastada eriarsti vastavalt vajadusele.

Kas perearsti poole võib pöörduda ööpäevaringselt ning puhkepäevadel?

Arstil sellist kohustust pole, sellega tegeleb kiirabi. Arst võib patsiendile vastu tulla, kuid see ei ole tasustatud.

Kas perearstil on visiiditasu?

Haigekassaga lepingus oleva perearsti visiiditasuks on määratud 5.- kr. ja koduviisiidiks 15.-kr.

Praegu käib ambulatooriumis remonti, vabandame ajutiste ebaseadmiseliste pärast.

Kuna esmaspäeviti on palju haigeid, oleks palve kroonilistele haigetele – võimaluse korral tulge teistel päevadel ja vastuvõtutaja lõpul, nii on võimalik vältida pikki ooteaegu. Kellel võimalik, võiks tulekuaja kokku leppida telefoni teel. Teisipäeviti on profülaktikapäev lastele.

Ambulantsile ostetud uus auto saab käiku suve jooksul, seni on koduviisiididel käiku valla transport. Auto ostmise investeeringu haigekassa poolt määratud baasraha, mitte uuringutele mõeldud summad.

Patsiendid saavad informatsiooni ja arsti kohtu kutsuda ambulatooriumi lahtiolekaegadel tel. (37) 131 ja samal telefonil õhtuti Irina Kallastelt.

Head tervist ja päikesepaistelist suve soovides
Irina Kallaste

**NB! Günekoloog ootab naisi taas
15.juunil vastuvõtule.**

KÜLAS OLID SOOME SÕBRAD

18.-21.mai oli Simuna koolis külas nüüd juba kaheksa aastaseks saanud sõprussuhete raames Soome Pori Kuninkaanhaan Ylaaste kooli delegatsioon – uus direktor Sirkka Salo Nummi, 3 õpetajat ja 13 õpilast. Külalised viibisid õpilaste- õpetajate kodudes. Kui fraas “suhete arenemine ja laienemine” on tihti sõnakõlksuks, siis sel juhul see nii ei ole. Mille tunnistuseks on seegi, et suhted, mis seni olid kooli- ja hariduskesksed, on nüüd pärast meie vallavanema kohtumist Soome delegatsiooniga laienenud valla tasemele. Vallavanem Jüri Aavik andis ametlikult üle kutse osaleda meie spordikompleksi avamisel. Teisalt proua Salo Nummi andis vallavalitsusele ja koolile üle kutse osaleda Pori päevadel, mille me loodetavasti vastu võtame. See näitab, et suhted lähevad laiemale alusele, kui nad seni on olnud. Teine uus aspekt oli see, et püüdsime rahuldada otsesid Soome-poolseid soovide. Kui traditsiooniliselt on olnud programm Rakvere, Simuna ja Tallinna keskne, siis nüüd näitasime oma külalistele akadeemilisemat ja

võib-olla vähem linnastunud poolt- käisime Tartu linnas. Emaõde Ateena- ülikool, Toomemägi, raekoda, kesklinn- avaldas meile sügavat muljet, nii et nad edaspidi sooviksid programmis näha kindlasti Tartut ja ka mõningaid teisi Eesti linnu. Järgmisel aastal lähevad meie õpilased- õpetajad taas Soome. Meeldiv on tõdeda, et kuigi muutuvad eestvedajad- kahjuks on varisenud manalasse Simuna poolt suhete alguses olnud August Saaremäel, tulevikus aastal läks pensionile nendepoolne suhete initsiaator Kalevi Tarvainen- sama idee realiseerub, jätkub, areneb. Muutusi on teisiigi – kui suhtlemine kirja teel oli aeganõudev ja küllalt kulukas, siis praegu suhtleme valdavalt E-maili ja faksi kaudu. Tehniline progress muudab ka meie suhted kiiremaks ja kergemaks. Võimalik on kolmepoolsete suhete kaalumise, millesse kaasa haarata ka Norra sõprusvald, kuid sellest on veel vara rääkida.

Toivo Olvi jutu panu kirja Kai Tamm

MEELDETULETUS

Vallavalitsusest on välja võtmata alljärgnevate kodanike haigekassa liikmekaardid:

1.Nelli Alamets	2.Evald Altmäe	3.Õie Altmäe	4.Liia Aug	5.Hilda Arula	6.Lembit Brei
7.Kristel Haiba	8.Aide Erlemann	9.Jenno Erlemann	10.Mati Kaimi	11.Aino Kalamäe	12.Findel Klooster
13.Õie Lehter	14.Alide Lett	15.Frich Mors	16.Vaike Morozov	17.Hilda Nurk	18.Vello Ojaste
19.Kalvi Paak	20.Frich Plaks	21.Heino Pärnik	22.Amanda Plaks	23.Lembit Porgasaar	
24.Erika Puu	25.Jan Raimla	26.Leida Raimla	27.Selma Rungi	28.Friedrich Salvik	
29.Miralda Vettik					

Palun neile järele tulla!
Silvi Sirelpuu

VALLAVALITSUS MAIS:

- otsustati kompenseerida koolilõunaid vastavalt avaldustele
- kinnitati sotsiaaltoetuste maksmist puudutavad korraldused
- kinnitati õigusvastaselt võõrandatud vara tagastamise korraldus Lai tn.11 hoone suhtes, mis kuulub Valve Pettile
- nõustuti õigusvastaselt võõrandatud Kõrvelaane maa tagastamisega Inna-Maia Paiken'ile 5/24 osas, Livia Raja'le 9/24 osas, Toomas Aarma'le 5/24 osas ja Maia Purje'le 5/24 osas Kärü külas
- nõustuti õigusvastaselt võõrandatud Sepa 11, Otto-Kaarli 12 ja Kooli 20 maaüksustest moodustatud Metsatuka maaüksuse tagastamisega Jaan Sepa'le Kurtina külas
- nõustuti õigusvastaselt võõrandatud Korjuse 16 maa tagastamisega ¼ osas Ly Laane'le, ¼ osas Hillar Laane'le ja ½ osas Avo Koorts'ile Kärü külas

VALLAVOLIKOGU 04.mai 1998.a.:

- kinnitati sotsiaaltoetuste maksmise tingimused ja kord Avanduse vallas
- nõustuti Urtna 1a ja 1b (kinnistu nr.6589), asukohaga Määri küla, suurusega 24,0 ha erastamisega piiratud enampakkumisel
- nõustuti Künka 12 (kinnistu nr. 5264), asukohaga Kärü küla, suurusega 8,5 ha erastamisega piiratud enampakkumisel
- nõustuti maakorralduspiirkonna moodustamisega asukohaga Simuna alevikus Orguse tee ja Avanduse küla vahelisel alal, mis koosneb endistest Kalju A-77, Ilmarise A-78 ja Jaoskonna A-79 talumaadest.
- otsustati esitada taotlus Lääne-Viru maavanemale Avanduse vallas Simuna alevikus asuva Avanduse mõisahoone, hoonealuse ning hooneid teenindava ligikaudu 6,1 ha suuruse maa munitsipaliseerimiseks
- vabastati abivallavanem Georg Luik vallavalitsuse liikmest

- kinnitati majandusnõunik Mart Pruul vallavalitsuse liikmeks
- kuulati vastuseid revisjonikomisjoni aktile
- toetati Tamsalu Vallavolikogu otsust, mis väljendab rahulolematust seoses Riigikogu otsusega ratifitseerida inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni 6.lisaprotokoll, millega kaotatakse surmanuhtlus Eesti Vabariigis ja pöördumist Riigikogu poole

Alates maikuust ei tööta Avanduse vallas enam abivallavanem Georg Luik ja kommunaalmeister Rein Talvis. Kommunaal- ja erastamisküsimustega tegeleb majandusnõunik Mart Pruul, chitusküsimustega Indrek Kõlu. Vastuvõtuajad TEISIPÄEV ja NELJAPÄEV 9.00-16.00, tel. (37) 343

TEADMISEKS KORTERITE ERASTAJAILE!

Kõik, kes soovivad erastada korterit ning on sellekohase avalduse teinud, on oodatud andmete täpsustamiseks vallamajja Mart Pruuli juurde 2.juunil kella 9.00-12.00. Kaasa võtta pass. Kes soovivad erastada, kuid pole veel avaldust teinud, neil on võimalus esitada avaldus. Peale 1.märtsi 1995 esitatud avalduste puhul toimub erastamine oksjoni korras.

Kõik võlad tuleb eelnevalt likvideerida, muidu erastada ei saa!

ÜÜRNIKUD ja KOMMUNAALTEENUSTE KASUTAJAD!

Olete oodatud vallamajja sõlmima üüri- või kommunaalteenuste lepingut!

Tuletame meelde, et ka erastatud korterite omanikud peavad maksma kanalisatsiooni ja Allee tänava majades ka vee kasutamise eest. Oleme välja selgitanud võlglased, mõned on võlgu 1994.aastast ning mitmedki võlad ulatuvad tuhandettesse. Ootame kõiki võlgnevusi likvideerima või arutama, millise aja jooksul oleks võimalik maksta. Järgmises lehes avaldame nende nimed, kes pole seda teinud.

HUGO RICHARD PAUCKERI MÄLESTUSI

Samal 1837.aastal lammutati vana, üsna lagunenud häärber jälle täielikult maha ja ehitati samasse kohta uus kihelkonna kool.

Vana pesuköögi asemele lasi aga minu äi, kaupmees Peter Johann Hoffmann Marienhofist uue väikese väga nuugavalt sisustatud pesuköögi ehitada, otse oja äärde, neli ruutsülda, mille rau kunagine järeletulija kunagi mu perekonnale hüvitab.

1837.a. jõuludeks kinkis mu armas vend meeskohtu sekretär Dr. Carl Julius Alb. Paucker Tallinnast meie armsale kirikule 2 väga suurt ja tugevat vahaküünalt altarile ja 5 väiksemat kroonlühtri tarvis. Jumal ise hoolitsegu selle eest, et need kingitused Tema au ja suurendamist teeniksid!

1838.aasta alguses avati veel mõned uued koolid: Piibel, Edro külas, kuhu koolmeistriks läks Laiuselt Mart Simrot, Avanduse all Katko külas ja Salla all samanimelises külas, kus õpetajateks said vennad Mart Müllerhof esimeses ja Hans Müllerhof teises. Varem olid nad ettelugejad palvemajas Kõilis. Kõik need koolid rajati mõisate abiga, kes ehitasid koolimaja ja andsid maatüki, mille abil end üleval pidada.

1839.a. märtsis lõpetas sinise kihelkonnakooli esimene lend. 3 õpilast õppisid oma kulul, 3 õpilast aga osalt mõisnike ja osalt talupoegade kulul, kelle hulgast nad pärit olid. Üks oli Oonurmest ja läks sinna jälle tagasi kui koolmeister, teine oli Tollist, Johann

Pahle, tema sai Haljala kihelkonnas rehepapiks. Kolmas, tislери poeg Piibel, Karel Bank, sai tislериks, sest tal ei paistnud olevat kalduvust kohalikuks kooliõpetajaks hakata. Kolm viimast aga, nimelt Willem Wilkis Määrilt, Tomas Tanneberk Muugalt ja Juhhan Wegel Paasverest leidsid endile ameti nendes paikades asutatud uutes koolides, kusjuures mõisad lasid ehitada uued koolimajad ja andsid neile maad.

1840.aastal astus jälle 4 noort inimest kihelkonnakooli kõstri juures, üks oli pärit Sitzist, teine, Jakob Willberg Sallast, Jaak Öis Rahklast ja Juhhan Müllerhof Kõilast. Kuna esimesel ei olnud sugugi häält ega kuulmist, et laulda, ei saanud temast ta enese soovile vaatamata kooliõpetajat, vaid ta sai 1842.a. kevadel Tammikus ja Kalinas härra von Schwetsi juures raamatupidajaks. Salla noormees asus samal ajal koolmeistriks vastasutatud kooli Kärus, kolmas noormees vakantseks jäänud kohale Rahkla koolis ja Kõilast tulnu läks sinnasamasse tagasi, endises palvemajas äsja avatud kooli õpetajaks. Kõik nad alustavad õppetööga mardipäeva paiku. Nii on nüüd jumala abiga 12 vallakooli käima saanud, kus õpetus toimub mardipäevast maarjapäevani. Andku nüüd jumal oma rikkalik õnnistus sellele ettevõtjatele, et kõik need koolid vilja kannaksid, Issandale au ja vaestele talupoegadele hingeõnnistust tooksid.